

Nowe spojrzenie na kornika w rezerwach Puszczy Białowieskiej

W grudniu 2007 r. Wojewoda Podlaski ustanowił plany ochrony pięciu rezerwatów Puszczy Białowieskiej: Berezowo, Podcerkwa, Podolany, Przewłoka, Kozłowe Borki¹. Jedynie w rozporządzeniu dotyczącym rezerwatu Kozłowe Borki jako zagrożenie wskazano „zagrożenia ze strony szkodników owadzych”, a jako działanie ochronne – „monitorowanie stanu sanitarnego lasu i zagrożeń drzewostanów”, co teoretycznie umożliwia leśnikom pozyskiwanie z rezerwatu drewna pod pretekstem walki z kornikiem drukarzem. Natomiast w przypadku pozostałych rezerwatów nie wskazano zagrożenia ze strony owadów i tym samym nie zawierają one zapisów umożliwiających usuwanie drzew. Należy potraktować to jako bardzo dobrą wiadomość, gdyż pierwotnie projekty rozporządzeń wszystkich pięciu rezerwatów zawierały takie zapisy.

Po interwencji Podlaskiego Oddziału Pracowni oraz wystosowaniu stanowisk przez Państwową Radę Ochrony Przyrody i dr. Bogdana Jaroszewicza, dotychczasowe działania ochronne w rozporządzeniach zmieniono na „ochronę drzew dziuplastych, martwych oraz starodrzewi”. Znalazł się również zapis nakazujący „pozostawianie w rezerwacie drzew dziuplastych, zamierających i martwych oraz starodrzewi do ich naturalnego rozkładu”.

Kornik poszukiwany. Fot. Adam Bohdan

Uwzględnienie w planach ochrony takich zapisów stanowi wielką rewolucję w podejściu Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody do gradacji kornika drukarza i zamierania drzew w rezerwach. Pozwala to jednocześnie mieć nadzieję na zmianę stosunku do tych procesów również na innych obszarach podlegających ochronie. Od teraz pozyskiwanie drewna ze wspomnianych rezerwatów na podstawie pojedynczych zezwoleń Konserwatora – jak to miało miejsce dotychczas – będzie niezgodne z planem ochrony rezerwatu.

Rezerwaty, dla których uchwalono plany ochrony, stanowią jedynie 852,63 ha z ponad 12 tys. ha wszystkich puszczańskich rezerwatów pozostających w administracji Lasów Państwowych.

W pierwszej połowie 2005 r. Wojewódzki Konserwator Przyrody uchwalił zadania ochronne dla pozostałych rezerwatów Puszczy. Zostały one uchwalone na trzy lata. Oznacza to, że już w najbliższych miesiącach muszą być uchwalone nowe zadania ochronne lub 20-letnie plany ochrony rezerwatów. Dołożymy wszelkich starań, by zawarte w nich działania ochronne były zgodne ze sztuką ochrony przyrody i uniemożliwiały dalsze rabunkowe pozyskanie drewna z rezerwatów.

Obecnie w pozostałych rezerwach, które nie posiadają planów ochrony, sytuacja jest tragiczna, gdyż są one eksploatowane niemal w takim stopniu, jak lasy gospodarcze. W 2006 r. pozyskanie drewna w Rezerwacie im. Wł. Szafera (Nadleśnictwo Białowieża) wynosiło 2,8 m³ z ha przy 3,6 m³ z ha w RDLP Białystok².

Fakt rabunkowej eksploatacji najcenniejszych drzewostanów Puszczy stanowił główny powód zawieszenia Dyplomu Rady Europy dla Białowieskiego Parku Narodowego oraz zawieszenia certyfikatu FSC dla RDLP Białystok.

Adam Bohdan

1. Dziennik Urzędowy Województwa Podlaskiego 21.12.2007 nr 282
2. „Raport Puszcza Białowieska - o zarządzaniu ostatnim naturalnym lasem Europy w latach 2005-2007”, Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot Oddział Podlaski

Działania Podlaskiego Oddziału Pracowni mające na celu zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Puszczy Białowieskiej prowadzone są w ramach projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej, Fundacji „Fundusz Współpracy”. Za treść niniejszego artykułu odpowiada Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają w żadnym razie oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.